

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 23 maja 2022 r.

DKO-WKiDN.055.4.2022.RRS

Pan
Prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-40-1611/22*Szanowny Panie Marszałku,*

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez senatorów Panią Halinę Biedę i Pana Kazimierza Michała Ujazdowskiego, na 40. posiedzeniu Senatu w dniu 12 kwietnia 2022 r., w sprawie prowadzenia przez uczelnie kursów kwalifikacyjnych z języka polskiego jako języka obcego dla nauczycieli.

Szanowni Państwo Senatorowie,

odpowiadając na złożone oświadczenie, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Dla przybyłych z zagranicy uczniów, w tym uczniów z Ukrainy, którzy podlegają obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, a nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jest organizowana w szkole, w której uczeń realizuje naukę - zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, dodatkowa bezpłatna nauka języka polskiego (w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego). Zadanie organizacji dodatkowych zajęć z języka polskiego spoczywa na organie prowadzącym

szkołę. Sposób organizacji zajęć z powyższego zakresu określają przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1283). W przepisach ww. rozporządzenia nie ma sprecyzowanych wymagań kwalifikacyjnych wobec nauczycieli prowadzących dodatkowe zajęcia z języka polskiego.

Podobnie w obowiązujących przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, tj. w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289), nie ma określonych wymagań kwalifikacyjnych wobec nauczycieli prowadzących dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla przybyłych z zagranicy uczniów.

Wobec powyższego, do decyzji dyrektora szkoły, w której są realizowane zajęcia dodatkowe z języka polskiego, pozostaje ocena komu zostanie powierzone (i na podstawie jakich kwalifikacji) prowadzenie dodatkowych zajęć z języka polskiego. Oprócz osób, które ukończyły studia w zakresie filologii polskiej i posiadają przygotowanie pedagogiczne, osób które ukończyły studia przygotowujące do nauczania języka polskiego jako języka obcego, osób, które ukończyły studia w dowolnym zakresie i posiadają przygotowanie pedagogiczne, a ponadto ukończyły studia podyplomowe: przygotowujące do nauczania języka polskiego lub przygotowujące do nauczania języka polskiego jako języka obcego bądź przygotowujące z zakresu glottodydaktyki polonistycznej, a także - w przypadku młodszych uczniów - osób posiadających kwalifikacje do prowadzenia zajęć z edukacji wczesnoszkolnej (przygotowanych podczas studiów z zakresu metodyki nauczania języka polskiego), dodatkowe zajęcia z języka polskiego mogą również prowadzić nauczyciele, którzy ukończyli różne formy doskonalenia zawodowego przygotowujące do prowadzenia dodatkowych zajęć z języka polskiego dla przybyłych z zagranicy uczniów.

Uczelnie prowadzące kształcenie przyszłych nauczycieli są zobligowane, od roku akademickiego 2019/2020, do realizacji przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie ze standardem określonym w przepisach rozporządzenia

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 890).

Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia formami, w których może być prowadzone kształcenie nauczycieli przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela są:

- studia pierwszego i drugiego stopnia;
- jednolite studia magisterskie;
- studia podyplomowe.

Kursy kwalifikacyjne nie są formą, w której uczelnie mogą prowadzić kształcenie nauczycieli, dlatego Minister Edukacji i Nauki nie może zlecić uczelniom organizacji dla nauczycieli kursów kwalifikacyjnych z żadnego zakresu, także z zakresu języka polskiego jako języka obcego.

Podkreślić należy również, że zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela wszyscy nauczyciele przygotowujący obecnie do wykonywania zawodu nauczyciela powinni w trakcie odbywanych w uczelni studiów uzyskiwać przygotowanie do pracy z dziećmi z ograniczoną znajomością języka polskiego oraz nabywać umiejętność wykorzystania kompetencji międzykulturowych. W załącznikach nr 1 i nr 2 do ww. rozporządzenia, tj. w:

- 1) standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, oraz
- 2) standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej);

wśród umiejętności, jakie powinni nabyć absolwenci studiów realizujący ww. standard kształcenia, wskazano - w części „III. Efekty uczenia się” pkt „1. Ogólne efekty uczenia się” ppkt 1.2., odpowiednio:

- a) umiejętność pracy z dziećmi mającymi trudności adaptacyjne związane z doświadczeniem migracyjnym, z dziećmi pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz do pracy z dziećmi z ograniczoną znajomością języka polskiego (załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia);
- b) umiejętność pracy w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w tym z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, oraz umiejętność wykorzystania kompetencji międzykulturowych i glottodydaktycznych (załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia).

Stosownie do powyższego, w programach wszystkich studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela uczelnie muszą uwzględnić realizację zajęć przygotowujących przyszłych nauczycieli do pracy z dziećmi przybyłymi z zagranicy i posiadającymi rozmaite trudności, oraz ograniczoną znajomość języka polskiego.

Wyjaśnić należy również, że w formie kursów kwalifikacyjnych tylko w kilku specjalnościach może być prowadzone doszktałanie nauczycieli przez akredytowane placówki doskonalenia nauczycieli. O tym z jakich zakresów mogą być prowadzone kursy kwalifikacyjne stanowią przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2019 r., poz. 1045 oraz z 2021 r., poz. 1601). W myśl ww. rozporządzenia są to poniżej wskazane zakresy:

- przygotowanie pedagogiczne dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu;
- pedagogika specjalna dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu;
- wychowanie do życia w rodzinie;
- zarządzanie oświatą.

Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę spowodowała napływ do Polski uchodźców z Ukrainy, w tym dzieci, które podejmują naukę w polskich szkołach. Polscy nauczyciele prowadzący zajęcia z przybyłymi z Ukrainy dziećmi mają możliwość uzyskiwania odpowiedniego przygotowania do pracy – w zależności od istniejących potrzeb - w różnego rodzaju formach doskonalenia zawodowego, w tym kursach doskonalących, warsztatach i szkoleniach, prowadzonych przez

placówki doskonalenia nauczycieli. Podkreślić należy, że funkcjonujące na terenie kraju akredytowane placówki doskonalenia nauczycieli mają obowiązek dostosowywania oferty doskonalenia zawodowego do potrzeb zgłaszanych przez szkoły i nauczycieli, w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 października 2018 r. w sprawie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2029).

Koszty doskonalenia zawodowego nauczycieli mogą być pokrywane ze środków wyodrębnionych w budżecie organów prowadzących szkoły, zgodnie z przepisami art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762).

Jednocześnie informuję, że Minister Edukacji i Nauki poszerzył zakres ustalonych na rok szkolny 2021/2022 kierunków polityki oświatowej państwa m.in. o „Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego, jako języka obcego”. Wprowadzenie nowego kierunku polityki oświatowej państwa zobowiązuje publiczne placówki doskonalenia nauczycieli do organizacji i prowadzenia doskonalenia zawodowego również w powyższym zakresie. Publiczne placówki doskonalenia nauczycieli mają obowiązek realizacji zadań wynikających z wprowadzenia nowego kierunku polityki oświatowej państwa, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 1045 oraz z 2021 r. poz. 1601).

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Dariusz Piontkowski
Sekretarz Stanu